

DR KONCERTHUSET, KONCERTSALEN
10. OKTOBER 2024 KL. 19.30

Hasan & Mozart

Kerem Hasan Dirigent

Martin Helmchen Klaver

DR Symfoniorkestret

Program

Benjamin Britten (1913-76)

Sinfonia da Requiem, op. 20 (1940)

- I Lacrymosa –
- II Dies irae –
- III Requiem aeternam

(ca. 20')

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Klaverkoncert nr. 24, c-mol, KV 491 (1785-86)

- I Allegro
- II Larghetto
- III Allegretto

(ca. 32')

PAUSE (30') ca. 20.30

Edward Elgar (1857-1934)

Enigma-variationer, op. 36 (1899)

Tema (Andante)

- Variation I L'istesso tempo – "C.A.E."
- Variation II Allegro – "H.D.S-P"
- Variation III Allegretto – "R.B.T."
- Variation IV Allegro di molto – "W.M.B."
- Variation V Moderato – "R.P.A."
- Variation VI Andantino – "Ysobel"
- Variation VII Presto – "Troyte"
- Variation VIII Allegretto – "W.N."
- Variation IX Adagio – "Nimrod"
- Variation X Intermezzo: Allegretto – "Dorabella"
- Variation XI Allegro di molto – "G.R.S."
- Variation XII Andante – "B.G.N."
- Variation XIII Romanza: Moderato – " * * * "
- Variation XIV Finale: Allegro – "E.D.U."

(ca. 32')

MØD MUSIKKEN

Kl. 18.30 i Koncertsalen med Esben Tange

Torsdagskoncerten sendes direkte i P2 Koncerten, genudsendes søndag kl. 12.15 og kan også høres i DR Lyd.

Den britisk-cypriotiske dirigent **Kerem Hasan** er 32 år og har allerede to gange tidligere dirigeret DR Symfoniorkestret her i Koncerthuset.

Han er født i London og uddannet i Skotland, Tyskland og Schweiz. Hans karriere tog fart, da han i 2017 vandt Salzburg Festspillenes dirigentkonkurrence, og fra 2019 til 2023 var han chefdirigent ved Tiroler Landestheater i Innsbruck.

Som gæstedirigent har Kerem Hasan optrådt med så fremragende orkestre som London Symfoniorkester, Dresden Filharmonikerne og Minnesota Orkestret i USA, og han er også aktiv som operadirigent ved bl.a. den engelske nationalopera Covent Garden. I sin fritid er han ved at tage flycertifikat – "det er en meget umusikalsk beskæftigelse, men meget stimulerende, fordi man er nødt til at tænke helt, helt anderledes", siger han.

Foto: Marco Borggreve

Martin Helmchen, født 1982 i Berlin, er en af tidens allerbedste pianister. Han koncentrerer sig i høj grad om de tysk-østrigske klassikere fra Mozart til Brahms, som han spiller med utrolig elegance og renhed. Det har gjort ham til et verdensnavn, og han optræder med de allerbedste orkestre, f.eks. Wiener Filharmonikerne og Berliner Filharmonikerne. Heldigvis kommer han også jævnligt til DR Symfoniorkestret. Derudover bruger han meget tid på kammermusik, som han gerne spiller sammen med sin hustru, cellisten Marie-Luise Hecker.

Blandt de mange fremragende albums, Martin Helmchen har indspillet, er Beethovens violinsonater sammen med violinisten Frank-Peter Zimmermann og alle Beethovens klaverkoncerter. På sit debutalbum fra 2007 spiller han Mozarts Klaverkoncert nr. 24.

Foto: Giorgia Bertazzi

Foto: Nikolaj Bransholm

DR Symfoniorkestret har lige siden DR's grundlæggelse i 1925 bragt den symfoniske musik ud til publikum, lyttere og seere i hele landet. Samtidig er orkestret blevet en vigtig repræsentant for dansk musik i udlandet gennem turnéer og medieproduktioner, som har vundet international genklang. DR Symfoniorkestret har altid været tæt forbundet med den danske musik, men orkestret favner samtidig hele det rige, symfoniske repertoire fra forskellige klassiske og romantiske traditioner op til vores egen tid.

DR Symfoniorkestrets chefdirigent har siden 2016 været den anerkendte italienske dirigent Fabio Luisi, som bl.a. har stået i spidsen for højt profilerede turnéer til Kina, Japan og USA. Luisi står selvfølgelig også i spidsen for orkestrets store jubilæumsturné til Tyskland, Belgien, Østrig og Ungarn i januar 2025.

Efter indspilningen af Carl Nielsens symfonier og koncerter (Deutsche Grammophon), der har givet genlyd internationalt og modtaget adskillige priser, er orkestret og Fabio Luisi nu i gang med at opføre og indspille alle Alexander

Skryabins orkesterværker. Og så har orkestret og Deutsche Grammophon for nylig offentliggjort endnu et stort indspilningsprojekt: Arnold Schönbergs samlede orkesterværker, hvor første udgivelse – Verklårte Nacht – udkom digitalt d. 13. september, som markering af 150-året for Schönbergs fødsel. De over 30 Schönberg-værker vil udkomme henover de næste 5-6 år.

Som medieorkester spiller DR Symfoniorkestret ikke bare for de 100.000 koncertgæster, som hver sæson oplever orkestret live. Mere end 500.000 lyttere og seere følger orkestrets klassiske koncerter på radio, tv og internet, og millioner lytter med, når koncerterne transmitteres internationalt. Også på sociale medier har DR Symfoniorkestret en stor fanskare – over 340 millioner seere verden over har set videoer fra orkestrets populære soundtrack-koncerter med film- og computerspilsmusik.

Britten, Mozart & Elgar

Benjamin Britten: Sinfonia da Requiem

Britten var en ægte pacifist, og krigstruslerne i Europa i 1939 fik ham til at emigrere til USA. Da han kort efter verdenskrigens udbrud blev bedt om at skrive et nyt orkesterværk, valgte han at skrive en mørk symfoni, der beskæftiger sig med dystre emner som død og sorg. Musikken trækker på elementer fra den katolske dødsmesse, Requiem, så Britten fandt på titlen **Sinfonia da Requiem** ('Requiem-symfoni').

Baggrunden for værket var en mystisk henvendelse fra den engelske regering, der havde henvendt sig til Britten på vegne af "en fremmed statsmagt", der gerne ville bestille et nyt værk. Britten præsenterede sin plan om en mørk symfoni, fuld af kristen dødssymbolik. Først bagefter fik han at vide, at symfonien var bestilt af Japan til en fejring af 2.600 året for det japanske kejserdynastis indstiftelse.

Men kejseren af Japan var hverken død eller kristen – og landet var i krig med Kina og stærkt på vej til at få England og USA som fjender. Så japanerne havde bestemt ikke brug for et værk, der sørgede over de døde. Det skulle hellere være et pompøst værk, der kunne aflede opmærksomheden fra den voldsomme situation, Japan befandt sig i.

Britten fik sit værk sendt retur, for Sinfonia da Requiem var ikke uden grund blevet opfattet som en fornærmelse. "Vi er bange for, at komponisten helt har misforstået vort ønske", lød det i den formelle afvisning. "Musikken har en melankolsk tone, der gør den uegnet til opførelse ved denne nationale lejlighed". I stedet blev symfonien uropført af New York Filharmonikerne året efter, nu som mindemusik for Brittens afdøde forældre.

Symfoniens tre satser spilles uden pauser imellem. Første del, **Lacrymosa**, klinger dramatisk som et storslået optog af sørgende sjæle. "Denne tårefulde dag, da det skyldige menneske rejser sig af støvet til dommeren", lyder det i Lacrimosa-delen fra det katolske rekviem.

2. del er dommedagsafsnittet **Dies irae**. I Brittens ører bliver det en manisk galop mod afgrunden, der ender i stakåndede, krampagtige spjæt. "Vredens dag skal forvandle verden til aske",

DR Symfoniorkestret har en særlig forbindelse til Brittens Sinfonia da Requiem, for i 1953 lavede orkestret den første indspilning nogensinde af værket, dirigeret af Benjamin Britten selv.

fortæller kirkens Dies irae-tekst, og Britten ser i en uhyggelig profeti de ødelæggelser, der ville lægge verden i aske de følgende år.

Ud af dødens krampetrækninger vokser en vuggende bevægelse, der udvikler sig til den betagende smukke 3. del, **Requiem aeternam** (Giv dem den evige hvile). Forskellige temaer fra de to første dele vender tilbage i nye forklædninger som symbol på den forvandling, der sker, når man får den evige hvile – i Paradis.

Wolfgang Amadeus Mozart: Klaverkoncert nr. 24

“Musikken er fuld af fortvivelse og oprevne følelser, som giver dybe rystelser.” Det fortæller aftenens solist, Martin Helmchen, om Mozarts **Klaverkoncert nr. 24**, der med dens tragik og udtryksfuldhed ramte ham som ganske ung pianist.

Og Martin Helmchen er bestemt ikke den eneste, der gennem tiden er blevet ramt af musikken! Klaverkoncert nr. 24 er en af Mozarts mest beundrede, samtidig med at den er en af hans mest usædvanlige klaverkoncerter, alene fordi den er skrevet i mol.

Mozart skrev koncerten i vinteren 1785-86. På det tidspunkt havde han boet i Wien i fire-fem år og var blevet kendt som byens førende pianist. Hans optrædener var tilløbsstykker, og publikum krævede nye værker af ham, så Mozart skrev sine klaverkoncerter nr. 22, 23 og 24 kort efter hinanden. De er ikke bare meget forskellige, men også tre af hans allerbedste værker. Han var ganske enkelt på toppen i denne fase af sit liv.

Det vides ikke, hvad publikum syntes om den overraskende intense og samtidig så brillante Klaverkoncert nr. 24, da den blev spillet for første gang i april 1786. Men en fornemmelse af Mozarts greb om publikum kan man få fra forfatteren Johann Schink, der året inden skrev: “Jeg har hørt Mozart – stor og original i sine kompositioner og en mester, når han sidder ved klaveret. Hans klaverkoncert, hvor fremragende var den! Og hans improvisationer, hvilket væld af indfald! Hvilken variation! Hvilke kontraster i de lidenskabelige klange. Man svømmer uimodståeligt med i hans følelsesstrømme.”

I Klaverkoncert nr. 24 når Mozart nye højder – og ukendte dybder. Kombinationen af raffinement og udtrykskraft bringer klaverkoncerten helt ud til kanten af, hvad datidens stil kan rumme. Alene indledningen på 1. sats er usædvanlig med de jagende

Den solokadence, Martin Helmchen spiller i slutningen af 1. sats, er lavet af den tyske pianist og komponist Martin Hecker – der i øvrigt også er hans svoger.

melodiske spring, de klagende suk og de pulserende rytmer. Også satsens indre struktur bliver oprørt af de stærke følelser. Det er som om, indholdets intensitet kun akkurat kan tøjles.

Der gydes olie på de oprørte vande i 2. sats, der er blidt beroligende som en vuggevis. Men Mozart indskyder to alt andet end banale mellemafsnit, der viser den mest kunstfærdige sammenfletning af stemmerne.

Og i sidste sats vender de oprevne følelser tilbage. Den sofistikerede slutsats er udformet som en række variationer over et dystert tema. To af variationerne er i dur, og de letter stemningen som små lys i mørket. Men satsen ender i mol, ligesom den begyndte – og det var imod sædvanen, for hvis man som komponist dengang komponerede sådan et værk i mol, måtte man i hvert fald sørge for at ende lyst og pænt i dur. Det gør Mozart ikke her. Noget særligt, selv for Mozart, er på spil i denne enestående musik.

Edward Elgar: Enigma-variationer

Enigma betyder 'gåde', for den engelske komponist Edward Elgar har indlagt forskellige gåder i sit betagende orkesterværk **Enigma-variationer**. Egentlig kaldte han selv værket for "Variationer over et originalt tema" (med originalt mente han et tema, han selv havde komponeret), men over selve temaet tilføjede han i sit manuskript ordet "Enigma".

De 14 variationssatser har mystiske titler, f.eks. "G.R.S.", "W.M.B.", "Ysobel" og "Troyte". Det varede ikke længe efter uropførelsen i 1899, før man fandt ud af, at det drejede sig om initialer og kælenavne på en række af Elgars venner. Satsene var altså en slags psykologiske portrætter af komponistens omgangskreds. Til sidst hører man satsen "E.D.U.", der er et selvportræt, for "Edu" var det kælenavn, Elgars kone brugte om sin mand.

Den mest berømte variation har titlen "Nimrod". Nimrod optræder i 1. Mosebog, hvor han omtales som "en vældig jæger for Herren". Elgar bruger her navnet som pseudonym for en anden 'jæger', nemlig hans forlægger Augustus Jaeger, der havde hjulpet ham ud af en deprimeret periode. Som hilsen til sin ven skrev Elgar denne gåsehudsfræmkaldende taksigelseshymne.

Men over al denne skønne orkestermusik hænger en sidste gåde: Selve værkets indledningstema er ifølge Elgar også en variation – men en variation over hvad? Det ville han ikke sige.

“Det store tema, der går igennem hele værket, bliver aldrig spillet og skal forblive ukendt. Hovedpersonen kommer aldrig på scenen”, sagde han drilsk.

Den gåde har naturligvis sat mange grublerier i gang. Nogen mener, at temaet skal opfattes som akkompagnement til en anden melodi, man ikke får at høre. Blandt forslagene til den uhørte melodi har været fædrelandssangen ‘Rule, Britannia’ – og sågar ‘Happy Birthday to you’! Andre mere sandsynlige bud er melodien ‘Auld lang syne’ (Skuld’ gammel venskab rejn forgo) og salmen ‘Vor Gud han er så fast en borg’.

Under alle omstændigheder er gåden efter 125 år ikke løst endnu – og det er også helt ligegyldigt. For når man lytter til denne suverænt velskrevne musik, mangler der ikke en brik.

Jens Cornelius

Torsdagskoncerten på P2 & i DR Lyd

Hør Torsdagskoncerten direkte i P2. Koncerten eller når det passer dig i DR Lyd. Du kan også finde koncerter med DR Symfoniorkestret på DRTV.

DR SymfoniOrkestret

Scan QR-koden og læs meget mere om DR SymfoniOrkestret.

KONCERTMESTER

Christina Åstrand

Violin 1

Christina Åstrand

Elna Carr

Jan Leif Rohard

Helle Hanskov Palm

Per Friman

Sarah Jillian McClelland

Tine Rudloff

Sabine Bretschneider-Jochumsen

Sophia Bæk

Trine Yang Møller

Runi Bæk

Patricia Mia Andersen

Monika Malmquist Egholm

Anja Zelianodjevo

Johanna Qvamme

Peter Andreas Nielsen

Stefan Enemærke Becker

Violin 2

Gunvor Sihm

Joaquín Páll Palomares

Bodil Kuhlmann

Marianne Bindel

Anne Marie Kjærulff

Andrea Rebekka Alsted

Hedvig Oftedahl Vivanco

Stanislav Igorevich Zakrjevski

Jonida Luisa Tafilaj

Christian Ellegaard

Ida Balslev

Violeta Daniela Mönnekes

Jenny Asparro

Raven Mischke

Bratsch

Michael Andreas Grolid

Nicholas Algot Swensen

Dmitri Golovanov

Gunnar Lychou

Katrine Reinhold Bundgaard

Stine Hasbirk Brandt

Katarzyna Bugala

Alexander Butz

Magda Stevansson

Einar Kyvik Bauge

Benedikte Artved

Hidekazu Uno

Cello

Henrik Dam Thomsen

Richard Krug

Birgitte Øland

Johan Krarup

Peter Morrison

Louisa Schwab

Chul-Geun Park

Cansin Kara

Olga Chwaszczewska

Karin Dalsgaard

Bas

Einars Everss

Astor Cortabarría Adde

Nicholas Franco

Henrik Schou Kristensen

Ditlev Damkjær

Gerrit H. Mylius

Mads Lundahl Kristensen

Thoralf Strandli Pedersen

Fløjte

Anna Nykvist

Mikael Beier

Russell Satoshi Itani

Obo

Eva Steinaa

Kristine Vestergaard

Ulrich Trier Ortman

Klarinet

Johnny Teyssier

Klaus Tönshoff

Søren Elbo

Fagot

Audun Halvorsen

Dorte Bennike

Britta Cortabarría

Saxofon

Jeanette Balland

Horn

Lasse Luckow Mauritzen

Dominika Piwkowska

Oskar Lejonclou

Jakob Arnholtz

Nicolai Sell

Jan Lejonclou

Magne Meyer

Trompet

Michael Frank Møller

László Mólnar

Karl Husum

Andreas Jul Nielsen

Basun

Marek Adam Stolarczyk

Brian Bindner

Ole Vette Johansen

Tuba

Thomas Andre Røisland

Harpe

Zachary James Hatcher

Ines Cavalhiero

Tasteinstrumenter

Per Salo

Slagtøj

Gert Skød Sørensen

Jakob Weber Egholm

Nicola Carrara

Klaes Breiner Nielsen

Pauker

René Felix Mathiesen

A close-up portrait of a young man with dark hair and glasses, looking directly at the camera with a neutral expression. He is wearing a dark jacket over a dark turtleneck. The background is a textured, slightly out-of-focus grey.

14. & 15. NOVEMBER 2024 KL. 19.30
KONCERTSALEN

Peltokoski & Zarathustra

Det er livet selv, der udpensles i toner, når den unge dirigentkomet Tarmo Peltokoski giver sin første koncert i Danmark. 'Also sprach Zarathustra' åbner med en overvældende solopgangsfanfare og ender i metafysisk ekstase, og i Sjostakovitjs Symfoni nr. 14 kredser liv og død om hinanden i et stadig stærkere favntag.

DR
Symfoni
Orkestret

Læs mere og køb billetter på drkoncerthuset.dk

A close-up portrait of Danielle de Niese, a soprano, with her hair pulled back and bangs. She is wearing a light-colored, draped top and a gold earring with a black clove-shaped pendant. The background is a warm, out-of-focus interior.

21. & 22. NOVEMBER 2024 KL. 19.30
KONCERTSALEN

De Niese & Dido og Æneas

Med en sjælden kunstnerisk spændvidde og en unik udstråling på scenen har Danielle de Niese taget operaverdenen med storm. Sammen med en række internationale solister optræder hun med DR Symfoniorkestret i to af operalitteraturens mest markante kvindeskikkelser – dronning Dido i Henry Purcells tragiske barokopera 'Dido og Æneas' og Anna i Kurt Weills 'De syv dødssynder'.

DR
Symfoni
Orkestret

Læs mere og køb billetter på drkoncerthuset.dk

DR's KONCERTVIRKSOMHED STØTTES AF BLANDT ANDRE

A.P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS FOND TIL ALMENE FORMAAL
FONDATION CARIS
CARL NIELSEN OG ANNE MARIE CARL-NIELSENS LEGAT
AUGUSTINUS FONDEN
AAGE OG JOHANNE LOUIS-HANSENS FOND
BECKETT-FONDEN
KONSUL GEORGE JORCK OG HUSTRU EMMA JORCK's FOND
DROST FONDEN
TOYOTA-FONDEN
WILHELM HANSEN FONDEN
VENNEFORENINGEN FOR DR's KOR OG ORKESTRE

Chef for DR Koncerthuset, Den Levende Musik og P2: Kim Bohr

Repertoirechef: Tatjana Kandel

Leder for DR Symfoniorkestrets udvikling og drift: Michael Aaberg Thomsen

Produktionstilrettelægger: Karen Skriver Zarganis

Produktionsledere: Jakob Helmer Mørck, Morten Danvad

Lydproducer: Eskild Skovbakke Winding

Musiktekniker: Mikkel Nymand

Redaktør: Helle Kristensen

Design: DR Koncerthuset

Tryk: Bording Danmark A/S